

- 2) брак часу для обдумування та прийняття процесуально і тактично правильних рішень, адже ситуація вимагає негайних та правильних дій;
- 3) підвищена динамічність, зміна ситуації та обстановки, раптовість;
- 4) необхідність негайного аналізу усього масиву інформації, яка надходить при встановленні фактичних обставин та співставлення і дослідження оперативної та орієнтуючої інформації.

Відповідно до проведеного нами аналізу даної теми, ми можемо зазначити, що криміналістична природа розслідування кримінальних правопорушень за «гарячими слідами» полягає в якомога швидкому збиранні інформації та є оціночним поняттям, що залежить від конкретної слідчої ситуації.

Список використаних джерел:

1. Бахін В. П. Взаємодія слідчого з фахівцями під час огляду місця події (збір інформації про особу, що скоїла злочин): Науково-практичні рекомендації. Донецьк: ДЮІ, 2005. 302 с.
2. Лукашевич В. Г., Саїнчин О. С. Розкриття злочинів за «гарячими слідами». *Актуальні проблеми держави і права*. 2005. С. 358-369.
3. Новікова В. В., Філатов В. В. Щодо проблеми розкриття злочинів «по гарячих слідах». *Грані права: XXI століття : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 19 травня 2018 р.) У 2-х т. Т. 2.* Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. С. 388-390.

Коваленко Ілля Олександрович,
аспірант кафедри криміналістики та
домедичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ, адвокат

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ОБСТАВИН, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ВСТАНОВЛЕННЮ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ШАХРАЙСТВА У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ БАНКІВСЬКИХ ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТЕЖІВ

Користуватися безготівковим розрахунком за допомогою онлайн-банкінгу набагато зручніше, ніж готівкою. Не доводиться носити з собою готівку, а в тих випадках, якщо коштів не вистачає при розрахунку за покупку, знову ж таки на допомогу приходить банківська карта, по якій можливо миттєво отримати кредит за допомогою смартфона і додатку банку. Однак всі ці зручності та переваги злочинці використовують в своїх корисливих цілях і, отримавши верифікаційні дані злочинним шляхом, можуть здійснювати різні операції, розраховуючись за їх вчинення чужим майном, тобто грошовими коштами, що їм не належать.

Як влучно зазначає А. І. Анапольська, в сучасних умовах в банківській системі здійснюється неймовірна безліч банківських афер, серед яких найбільш розповсюдженими є шахрайства, здійснювані в сфері функціонування банківських електронних платежів. Виявлення та розслідування таких злочинів є одним із пріоритетних завдань, що стоять перед правоохоронними органами. Важливе значення у вирішенні даного питання належить налагодженій взаємодії правоохоронних органів з банківськими установами [1].

З настанням всесвітньої пандемії COVID-19 грошові відносини громадян усіх країн зазнали докорінних змін. Зважаючи на те, що уряди багатьох країн час від часу в непередбачуваний момент запроваджують карантинні обмеження, такі як заборона роботи розважальних закладів, навчальних закладів, закладів харчування, крамниць, людство фактично адаптувалося працювати онлайн, проводити навчальний процес у вигляді онлайн-конференцій, служби доставки їжі в один момент витіснили ресторанний бізнес, практично всі магазини вимушено змінили концепцію роботи, віддавши перевагу торгівлі через сайти і соціальні мережі. Ця ситуація миттєво примусила і, як наслідок, мимоволі суттєво збільшила довіру суспільства до інтернет-банкінгу, сайтів онлайн-оплати послуг і товарів, збільшивши лояльність суспільства до сфери використання банківських електронних платежів, зробивши її частиною нормальних грошових відносин. Таким чином, пропорційно зростанню онлайн-транзакцій збільшується і кількість випадків вчинення шахрайства у сфері банківських електронних платежів.

Обставини, що підлягають доказуванню у кримінальному провадженні, визначені ст. 91 КПК України. Таким чином, у кримінальному провадженні підлягають доказуванню: подія кримінального правопорушення, а саме місце, час, спосіб та інші обставини вчинення шахрайства; винуватість обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення, форма його вини, мотив і мета вчинення даного злочину; вид і розмір шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, а також розмір процесуальних витрат; обставини, які впливають на ступінь тяжкості вчиненого шахрайства, характеризують особу обвинуваченого, обтяжують чи пом'якшують покарання, які виключають кримінальну відповідальність або є підставою закриття кримінального провадження; обставини, що є підставою для звільнення від кримінальної відповідальності або покарання [2].

Підводячи підсумок, слід зазначити, що ключове значення мають також обставини, що сприяли вчиненню діяння. Не дивлячись на те, що ст. 24 ЗУ «Про захист персональних даних» передбачено, що суб'єкти відносин, пов'язаних із персональними даними, зобов'язані забезпечити захист цих даних від незаконної обробки, а також від незаконного доступу до них [3], в мережі Інтернет існують різноманітні сайти-форуми, торговельні онлайн-майданчики, де зловмисники успішно продають

величезні об'єми персональних даних, здобуті злочинним шляхом, імена, адреси реєстрації, контактні дані осіб, що можуть бути використані для верифікації фіктивного клієнта банку, а також дані доступу до банківської інформації, кредитних та дебетових карток, дані доступу до онлайн-банкінгу, надають послуги створення підробних фото-ID, тощо.

Список використаних джерел:

1. Анапольская А. И. Порядок взаимодействия правоохранительных органов с банковскими учреждениями при расследовании мошенничеств в сфере функционирования электронных расчетов. *Вестник Тамбовского университета. Серия: Гуманитарные науки*. 2015. № 5 (145). С. 221–224.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. Офіційний сайт ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення 10.04.2021).

3. Закон України «Про захист персональних даних» [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2010. – № 34. – с. 481. – URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2297-17> (дата звернення 10.04.2021)

Котляров Сергій Олександрович,
курсант 4-го курсу факультету
підготовки фахівців для підрозділів
стратегічних розслідувань

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Єфімов Микола Миколайович,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики та
домедичної підготовки

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ АСПЕКТИ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ЯК ДЖЕРЕЛА ДОКАЗУВАННЯ

Необхідність застосування у кримінальному процесі наукових, технічних та інших знань пов'язана з тим, що розслідування кримінального правопорушення є складним процесом пізнання об'єктивної дійсності. Тому пізнання події кримінального правопорушення та правопорушника, який його вчинив, вимагає від прокурора, слідчого й інших учасників кримінального процесу застосування різноманітних спеціальних знань та навичок з певних видів діяльності [1, с. 72-76].